

Geologisia menovinkkejä

Näyttely: Antarktika – tiedettä ääriolosuhteissa

Luonnontieteellisen museon vaihtuvassa näyttelyssä Antarktika – tiedettä ääriolosuhteissa pääsee toukokuun loppuun saakka tutustumaan suomalaisen Aboa-tutkimusaseman päivittäiseen elämään ja Etelämantereella tehtävään tutkimukseen. Etelämannen on tärkeä myös geologiselle tutkimukselle, ja Aboan ympäristön kivet kertovat Pangea-supermantereen kehityksestä ja hajoamisesta, joka alkoi noin 200 miljoonaa vuotta sitten.

Missä ja milloin?

Luonnontieteellinen museo, Pohjoinen Rautatiekatu 13 Helsinki, 31.5.2022 asti. Luonnontieteellinen museo on auki tiistaista sunnuntaihin. Katso lisätietoa ja ajankohtaiset pääsymaksu- ja aukiolotiedot sekä ohjeistus koronaturvalliseen museokäyntiin: luomus.fi

Kuva: Pasi Ylirisku / FINNARP 2019.

Huomaa myös!

Luonnontieteellisen museon Muutosta ilmassa -näyttelyyn voi nykyään tutustua myös virtuaalisesti. Virtuaalikierröksessä on kolme eri kieliversiota: suomi, ruotsi ja englanti. Linkin takaa löytyy myös yläkoululaisille ja lukiolaisille suunnattuja tehtäviä, jotka tukevat oppimista Muutosta ilmassa -kierröksen aihealueista: luomus.fi/fi/virtuaalikierrokset

Kuva: Pasi Ylirisku / FINNARP 2019.

Näyttely: Tähtiä – Kertomus Lapin kultamaiden rohkeista naisista

Sodankylän Tankavaarassa sijaitsee maailman ainoa kansainvälinen Kultamuseo. Vuonna 1973 perustetun museon vaihtuva näyttely Tähtiä – Kertomus Lapin kultamaiden rohkeista naisista on esillä vuoden 2022 loppuun saakka.

Naiset – teini-ikäisistä mummoihin – ovat olleet läsnä Lapin kultahistoriassa alusta lähtien. Osa naisista viipyi kesän tai pari, kun taas osa jäi kultamaille loppuelämäkseen. Osa sai viimeisen leposijan Inarin hautausmaan pyrkyyrien palstalta, osa vaikuttaa kultamailla edelleenkin. Yhteistä heille kaikille on ollut sitkeys ja monitaitoisuus sekä asenne, jossa ei helposti luovuteta.

Ivalojoen kultaryntäyksen alkuvuosilta 1870-luvulta esiin pääsevät esimerkiksi Rastin Ralla-Kaisa ja Iso-Anni. Ralla-Kaisa oli Björk-

Elina Peroniuksen miniä Sinikka Virtanen osallistui myös aktiivisesti kullankaivuun Tankavaaran mäellä 1950-luvulla. Kuva: Kultamuseo, Viljo Mäkipuron kokoelma.

lundin emännöitsijä, ja jotkut tarinat kertovat hänen työskennelleen Kultalan kapakassakin. Iso-Anni taas oli Kultalan poliisipäällikön tomera emännöitsijä. Elina Peronius edustaa naisia, jotka osallistuivat aktiivisesti itse kullankaivuuseen – vuonna 1946 hänestä tuli myös ensimmäinen kaivospiirin omistanut nainen. Elinan poikien Taunun ja Joukon kesällä 1950 löytämä 183 gramman painoinen sekahippu on edelleen Tankavaaran suurin hippu.

Kultamuseon perusnäyttely kertoo Lapin värikkästä kultahistoriasta. Museossa on myös kansainvälinen puoli, jossa kerrotaan maailman kultaperinteestä yli 20 eri alueelta, muutamat tunnetuimmat kultaryntäykset mukaan lukien.

Missä ja milloin?

Kultamuseo, Tankavaarantie 11c, 99695 Tankavaara (Sodankylä), Tähtiä-näyttely vuoden loppuun asti. Talvikaudella museo on auki maanantaista perjantaihin, kesäkaudella (1.6.–30.9.2022) joka päivä. Katso lisätietoa ja ajankohtaiset pääsymaksu- ja aukiolotiedot sekä ohjeistus koronaturvalliseen museokäyntiin: kultamuseo.fi

Huomaa myös!

Lapin kultamaiden rohkeista naisista voi lukea lisää esimerkiksi Kultatarinasta: kultamuseo.fi/exhibitions/naiset-i/

Näyttely: Ursan vuosisata – Tähtitieteen vuosisata

Kunnostettua kaukoputkea siirretään jalkaisin halki Helsingin Meilahdesta Kaivo-
puistoon vuonna 1973. Kuva: Kari Kaila.

Helsingin observatoriossa on huhtikuun loppuun saakka vaihtuvana pienoisenäyttelynä Ursan vuosisata – tähtitieteen vuosisata. Näyttely kertoo vuonna 1921 perustetusta ja juuri 100 vuotta täyttäneestä Tähtitieteellisestä yhdistyksestä Ursasta. 1900-luvun alussa tähtitiede ja muutkin fysikaaliset tieteet olivat suuren murroksen tilassa. Näyttelyä hallitsee pitkä, Ursan ja tähtitieteen historiaa visualisoiva aikajana. Näyttelyssä nähdään myös katkelmia saksalaisesta tiedevalorielokuvasta Luomakunnan ihmeet vuodelta 1925. Ursa osti elokuvan oikeudet 1933 ja näytti elokuva-teattereissa eri puolilla Suomea. Näyttelyn

järjestää Helsingin yliopistomuseo/Helsingin observatorio yhteistyössä Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry:n kanssa.

Missä ja milloin?

Helsingin observatorio, Kopernikuksentie 1 Helsinki, 30.4.2022 asti. Observatorio on auki torstaista lauantaihin. Katso lisätietoa ja ajan-
kohtaiset pääsymaksu- ja aukiolotiedot sekä ohjeistus koronaturvalliseen museokäyntiin: observatorio.fi

Julkaisemme tällä palstalla myös lukijoidemme vinkkaamia kohteita, jotka voivat innostaa geologisen tiedon liisäämiseen, vaikka ulkoilun tai kulttuurin harrastamisen merkeissä. Kohteiden tulee olla helposti löydettäviä ja yleisesti saavutettavissa olevia. Olisiko juuri Sinulla innostusta kirjoittaa palstalle? Ota tässä tapauksessa yhteyttä Sari Romppaseen (sari.marianne.romppanen@gmail.com). Toimituskunta varaa oikeuden valita ja muokata ilmoituksia.

